

Erityisryhmien työ- ja päivätoiminnan työosuusrahojen määräytyminen

3581/02.05.00/2019

Soteltk 14.05.2019 § 40

Valmistelija: sosiaalipalvelujohtaja Eija Leino, puh. 044 797 8543, etunimi.sukunimi@heinola.fi

Vammaisille henkilöille voidaan järjestää erilaista työ- ja päivätoimintaa sosiaalihuoltolain (2014/1301), vammaispalvelulain (1987/380) tai kehitysvammaisten erityishuoltolain (1977/519) nojalla. Pääsääntöisesti toimintaa järjestetään erilaisissa toimintakeskuksissa. Työtoiminta on yleensä tekstiili- tai puutyötä sekä yrityksille alihankintana tehtävää kokoonpanoa ja pakkaustyötä. Toimintakeskusten sisäisiä toimintoja, kuten keittiötöitä, kiinteistöhuollon tehtäviä ja siivoustehtäviä hoidetaan myös työtoimintana. Työtoiminnan ohella toimintakeskusten työpäivään voi kuulua esimerkiksi liikuntaa ja ryhmätoimintaa. Päivätoimintaa järjestetään niille henkilöille, joilla ei ole edellytyksiä työtoimintaan.

Avotyötoiminta on työtoimintaa, jota järjestetään toimintakeskuksen ulkopuolella tavallisilla työpaikoilla. Henkilöt sijoitetaan erilaisiin avustaviin tehtäviin esimerkiksi keittiö- ja siivousalalle, kauppoihin ja kiinteistöhuoltoon. Avotyön sopijaosapuolina ovat toimintakeskus ja työtoimintapaikan tarjoaja. Työtoiminnassa oleva henkilö ei ole työsuhteessa palvelun järjestäjään. Työtoiminnan työaika määräytyy aina yksilöllisesti. Osa työtoimintaan osallistuvista tekee töitä viitenä päivänä viikossa, osa harvemmin. Myös työpäivän pituus voi vaihdella yksilöllisesti. Työtoimintaan osallistuvien asiakkaiden toimeentulo on pääsääntöisesti työkyvyttömyyseläke.

Työtoiminnasta voidaan maksaa ns. työosuusrahaa. Työosuusraha ei ole veronalaista tuloa, mikäli sitä maksetaan enintään 12 euroa päivässä (tuloverolaki 1992/1535 § 92). Työosuusraha on toiminta-avustus-tyyppinen tuki, jolla kannustetaan työtoimintaan osallistumista. Työosuusraha ei ole korvaus tehdystä työstä, eikä se siis ole palkkaa. Työosuusrahan määrästä päättää toimintakeskus ja toimintakeskusta ylläpitävä organisaatio. Työtoiminnassa oleva henkilö maksaa toimintakeskukselle ylläpitomaksun esimerkiksi lounaasta ja kahvista. Tarvittaessa kuljetuksen toimintakeskukseen tai avotyöpaikalle maksaa kaupunki, jos työtoiminta järjestetään kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain perusteella.

Työ- ja päivätoiminnan siirryttyä kaupungin omaksi toiminnaksi, on aiheellista luoda työosuusrahojen maksuun liittyvät ohjeet ja tarkistaa jokaisen asiakkaan työosuusrahan määrä. Aikaisemmin asiakkailla ollut käytössä joko tuntimääräinen tai päivämääräinen työosuusraha. Tarkoituksen mukaista on, että kaikilla asiakkailla on päiväperusteinen työosuusraha ja tuntimääräisistä luovutaan kokonaan. Päiväperusteiseen työosuusrahaan oikeutetaan, tekemällä työpäivän vähimmäistunti määrä (4 h) tai yksilöllisesti sovittu tuntimäärä.

Esitetyllä tavalla työosuusrahan maksuperusteet ovat lähes yhteneväiset alueella.

- Työosuusrahaa voidaan maksaa verottomana 0 – 12 € päivässä (tuloverolaki 92 §) Työkeskuksissa 0 – 8€/pv ja avotyötoiminnassa 9 – 12€/pv.
- Työosuusrahaa maksetaan toteutuneilta työ- ja avotyötoimintapäiviltä
- Päivätoimintapäiviltä ei makseta työosuusrahaa
- Työtoiminnassa olevat henkilöt ovat vakuutettuja Heinolan Kaupungin toimesta
- Työ- ja avotyötoiminnassa ei makseta sairauspoissaolopäiviltä työosuusrahaa.
- Lomat: Työtoiminnassa ja avotyötoiminnassa neljä (4) viikkoa lomaa kesällä, muuten lomat yksilöllisesti.
- 4 viikon kesälomasta maksetaan 50 % työosuurahasta

Työosuusrahan määräytyminen:

- 3 €/toimintapäivä (vähintään 4h/pv); tavanomaiset työtoiminnan tehtävät ohjattuna toimintayksikössä, esim. alihankinta,- pakkaus- ja kokoamistehtävät. Työtoiminnan tavoitteena on pääasiassa toimintakyvyn ja elämänhallinnan ylläpitäminen. Työtoiminnan lisäksi asiakkaalla on mahdollisuus osallistua päivätoiminnan kaltaiseen toimintaan eli ryhmiin, retkiin jne.
- 6 €/työtoimintapäivä: edellisten töiden lisäksi vaativammat siivous- ja keittiötyöt tai muut työhön valmentavat tehtävät toimintakeskuksessa, joista asiakas suoriutuu pääasiassa ilman ohjausta. Työtoiminnan tavoitteena on toimintakyvyn ja elämänhallinnan edistäminen sekä työelämäntaitojen harjoittaminen esim. työharjoittelun muodossa. Työtoiminnan lisäksi asiakkaalla on mahdollisuus

osallistua päivätoiminnan kaltaiseen toimintaan eli ryhmiin, retkiin jne.

- 12 €/työtoimintapäivä: maksetaan avotyötoiminnassa oleville, sekä Rytmissä avotyötä vastaavia työtehtäviä suorittaville. Avotyötoiminnan tavoitteena on työelämätaitojen harjoittaminen ja vahvistaminen, erilaisten työtehtävien harjoittelu ja työkokeilut omien taitojen löytämiseksi ja työllistymisen edistämiseksi.

Työosuusrahaa ei makseta päivätoiminnassa oleville asiakkaille, koska päivätoiminta on hoitopainotteista ja asiakkaiden tuen tarve on laaja-alaista tai kaikenkattavaa – asiakkaiden päivätoimintaan osallistumisella turvataan ja edistetään kuitenkin heidän mahdollisuuttaan osallisuuteen.

Sosiaali- ja terveystoimintajohtajan (KK) ehdotus:

Sosiaali- ja terveystoimintalautakunta päättää, että erityisryhmien työtoiminnan työosuusrahat määräytyvät 1.6.2019 lukien esitetyllä tavalla.

Päätös: Sosiaali- ja terveystoimintalautakunta hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.

Muutoksenhaku: oikaisuvaatimusohje, kunnallisasiat

Tiedoksianto: Sähköposti palveluesimies, työ- ja päivätoiminta palvelupäällikkö, vammaispalvelut sosiaalipalvelujohtaja